

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

Landbruksavdelingen

Deres ref.: 2004002263-
/IAA

Vår dato: 15.02.05

Saksbehandler: Alf Einar Fornes

Vår ref.: 2004/7677

Arkivnr.: 512.0

Det Kongelige landbruks- og matdepartement
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2004/2263	Doknr.: 23
Mottatt: 17 FEB 2005	ASR/ JUR
Saksbeh.: 1AA	Ark.: 008
Kopi:	Avskf.:

Høring av ECON-rapport 2004-089 - høring

Viser til skriv dat. 16.12.04 og anmodning om Fylkesmannens uttalelse til ECON-rapport 2004-089 vedrørende vurdering av LMD's lovgivning i forbindelse med departementets ønske om forenkling av regelverk og gjøre tilpasninger for å øke innovasjon og næringsutvikling i bygdene generelt og landbruket spesielt.

Konklusjonen i rapporten er at særlovgivningen for landbruket, i hovedsak, virker hemmende for nyskaping og innovasjon basert på landbrukets ressurser. Det vurderes å være plass for endringer som kan stimulere til nyskaping, uten at andre sentrale mål blir skadelidende. Samtidig anføres at reglene ivaretar sentrale landbrukspolitiske mål, og at avvikling av bestemmelsene dermed vil være i strid med målsettingene. ECON har tatt spesielt hensyn til målsettingene om bosetting og jordvern i sin utredning. Likeså er det konstatert at rapporten foreslår endring/evt. oppheving av jordlovens bestemmelser om omdisponering og deling, konsesjonslov, odelslov og husdyrkonsesjonsloven m.fl.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag vil vise til at den nasjonale landbrukspolitikken er utviklet for å nå en rekke samfunnspolitiske målsettinger, blant annet i forbindelse med distriktshensyn, bosetting og sysselsetting, kulturlandskap og matvaresikkerhet. Det er utviklet et omfattende virkemiddelsystem bestående av økonomiske og juridiske virkemidler, for å styre innovasjonsprosessene i landbruket i tråd med de politiske målsettingene. Det vil derfor ved oppfølging av ECON's forenklingforslag være viktig å vurdere konsekvensene i et helhetlig landbrukspolitisk perspektiv.

Fylkesmannens erfaring for Nord-Trøndelag sin del er at nevnte lovverk i beskjeden grad er til hinder for innovasjon og utvikling. Dette synes også å gjenspeiles i oversikten som viser praktisering av jordlovens bestemmelser, konsesjonslov og bestemmelsene om bo- og driveplikt. Kommunene/fylkesmannen/fylkeslandbruksstyret i Nord-Trøndelag har, etter fylkesmannens vurdering, praktisert bestemmelsene i ovennevnte lovverk i lys av samfunnsutviklingen til enhver tid. Nevnte bestemmelser vurderes ikke å ha vært vesentlig til hinder for å frigi arealer til samfunnsgagnlige formål, enten ved omdisponering eller deling. Det kan likevel være grunnlag for å frafalle kravet om delingssamtykke, etter jordloven, i forbindelse med bruksrasjonalisering. For eksempel i forbindelse med fradeling av

eiendommens bebyggelse, når eiendommens øvrige arealer selges som tilleggsjord i rasjonaliseringsøyemed.

Det kan, etter fylkesmannens vurdering, også være grunnlag for å speilvende konsesjonsloven slik at dersom erverver vil forplikte seg til å tilflytte eiendommen for å bebo og drive den er det nok med en melding. Dvs. at konsesjonsplikt først oppstår hvor erverver ikke vil forplikte seg til å tilflytte eiendommen for å bebo og drive den

Vedr. praktisering av konsesjonslovens bestemmelser finner en å ville anføre at ny konsesjonslov åpner for at også konsesjon kan gis til selskaper med begrenset ansvar (A/S). Sameieformen i landbruket er fortsatt, etter fylkesmannens vurdering, en uheldig eller ikke ønsket eierform i landbruket.

Behovet for opprettholdelse av dagens prisbestemmelsene for landbrukseiendommer kan synes noe usikkert. For Nord-Trøndelags del er det absolutt unntaksvis at søknad om konsesjon blir avslått på grunn av at avtalt kjøpesum er vurdert å være for høy. Om en fjerning av priskontrollen vil gi en økt omsetning av landbrukseiendommer har en likevel ikke noe grunnlag for å ha noen oppfatning om. Etter fylkesmannens vurdering vil nok krav om bo- og driveplikt ha større betydning for om markedet vil være motivert til å erverve landbrukseiendommer. Stor betydning vil det nok også ha om det hviler odel eller ikke på eiendommen. Det kan derfor være grunnlag for å vurdere om det er tjenlig å videreføre priskontrollen på landbrukseiendommer. Om avtalt kjøpesum ligger innenfor konsesjonslovens rammer vurderes også å kunne være et vanskelig tema for det lokale skjønn. Tilfeldigheter vil av og til kunne avgjøre om avtalt kjøpesum skal føre til at søknaden avslås eller ikke.

Med hensyn til hvorvidt en ønsker å videreføre odelsloven vil fylkesmannen vise til tidligere uttalelse til Odelslovsutvalgets innstilling NOU 2003: 26 Om odels- og åsetesretten.

LMD's regelverk for produksjons- og markedsregulerende tiltak er også vurdert i ECON-rapporten. Dette gjelder spesielt Omsetningsloven, Lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon og kvoteordningen for melk. ECON skriver at regelverket hindrer innovasjon og utnyttelse av stordriftsfordeler.

Fylkesmannen vil vise til at noe av formålet med bestemmelsene nettopp er å opprettholde en spredt produksjonsstruktur med et større antall produsenter enn en ren markedstilpasning vil innebære. Bestemmelsene har dermed stor betydning for å nå målsettingen om spredt produksjon over hele landet.

ECON foreslår blant annet å fjerne kvoteordningen for melk og samtidig differensiere tilskuddene fylkesvis slik at samlet produksjon og den fylkesvise fordelingen forblir som i dag. Det eksisterer allerede i dag en betydelig differensiering av tilskudd til melkeproduksjon gjennom distriktstilskuddet. Melkeproduksjon er en viktig produksjon i distriktene. For å opprettholde produksjonsfordelingen i melkeproduksjonen etter fjerning av kvotesystemet vil det, etter fylkesmannens vurdering, være nødvendig med betydelig økt differensiering i tilskuddsutbetalingene. Dette vil blant annet være problematisk i WTO-sammenheng. En fjerning av kvotesystemet vil sannsynligvis også føre til sterk produksjonsvekst med en periode med overproduksjon i det norske markedet. Konsekvensene må derfor, etter fylkesmannens vurdering, sees i sammenheng med markedsordningen for melk i sin helhet, og i forhold til de landbrukspolitiske målsettingene.

Det er for øvrig registrert at Mattilsynet allerede er i gang med å se på hva som kan forbedres for å gjøre praktisering (blant annet skjønnsutøvelsen) av matloven mindre restriktiv.

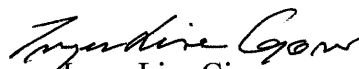
For øvrig har ikke fylkesmannen noen særskilte merknader til framlagt rapport.

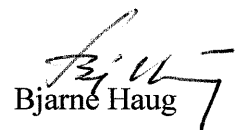
Konklusjon:

Fylkesmannen er av den oppfatning at det, med bakgrunn i foreliggende rapport, kan være grunn til å se nærmere på enkelte bestemmelser i ovennevnte særlovverk (jordlov, konsesjonslov evt. også odelslov) Enten ved at den enkelte lovbestemmelse endres, eller at det ved forskrifter gjøres unntak fra enkelte bestemmelser i særloven. Fylkesmannen mener for eksempel at det blant annet at det kan være grunn til å vurdere behovet for en fortsatt prisregulering på landbrukseiendommen ved et konsesjonspliktig salg.

Det vurderes også som klart positivt at det allerede foregår en gjennomgang av matlovens bestemmelser for å se på om praktiseringen kan differensieres etter tiltakets størrelse og kompleksitet.

Med hilsen

Inger Lise Gjörv
fylkesmann

Bjørn Haug

Saksbehandlers telefon: 74 16 81 81